

Palestina - strid om helig mark

För att förstå den inflammerade konflikten i Mellanöstern måste man förflytta sig långt tillbaka i tiden. I flera tusen år har olika folk hävdat rätten till samma territorium – en liten landremsa som kallas Palestina.

BILD: IBL

Jerusalems stund var kommen i maj år 70. Motståndet var brutet. Belägringen hade varat i fem månader. De romerska soldaterna slog sig igenom stadsportarna och templet brändes ner till grunden. De heliga föremålen blev krigsbyte. Än i dag kan vi se när triumftåget nådde den eviga staden, avbildat på Titusbågen i Rom.

Palestina hade varit under romersk ockupation sedan 63 f Kr. Judarnas längtan efter politisk och religiös självständighet var stark och upproren mot ockupanterna flera. Kring år 30 hade den romerske ståthållaren Pontius Pilatus korsfäst Jesus från Nasaret som ännu en i raden av politiska rebeller.

De flesta av kejsarens representanter i Palestina hade varit inkompetenta. De förstod sig inte på judarna och deras religion. En del var också giriga. När Gessius Florus (prokurator 64–66 e Kr) begärde att tempelguldet skulle överlämnas till honom gjorde de nationalistiska seloterna (radikala judar) uppror, och den judiske översteprästen upphörde att offra till kejsarens ära. Gessius Florus tappade kontrollen över situationen och revolten var ett faktum. 3 600 människor dog. En romersk garnison sändes till Jerusalem, men den tvingades kapitulera och seloterna massakrerade soldaterna.

Romarna kunde naturligtvis inte utmanas ostraffat. År 67 anlände Vespasianus, den blivande kejsaren, med sin son Titus och en styrka på 60 000 man. Judarna försvarade sig väl. År 69 kallades befälhavaren

hem till Rom för att utropas till kejsare efter Nero som hade begått självmord. Vespasianus överlät åt Titus att leda belägringen av den heliga staden. Denne byggde ramper runt Jerusalem och isolerade invånarna som till slut tvingades på knä.

Allt motstånd var dock inte brutet. På klippfästningen Masada i öknen vid Döda havet höll färre än tusen seloter ut mot en romersk armé på niotusen soldater, förutom sextusen man i underhållstrupperna. Romarna byggde en ramp längs berget och intog det efter två års belägring. De möttes av tystnad. Bara två kvinnor och fem barn var vid liv. De övriga 960 försvararna hade begått självmord för att undgå att falla i romarnas händer. I dag besöks Masada, via linbana, varje år av tusentals turister från hela världen.

Kejsar Hadrianus talade om att bygga upp Jerusalem med ett nytt tempel, tillägnat den romerske guden Jupiter. Idéerna ledde till ännu ett uppror, den andra judiska revolten, som inleddes år 132. Judarna samlades bakom ledaren Bar Kochba, "stjärnans son", en djärv, karismatisk och kraftfull man, som många trodde var Messias. Hans arméer lyckades slå tillbaka romarna, inta Jerusalem och tillsätta en judisk regering. Men också detta uppror var dömt att misslyckas. Hadrianus drog till platsen med 35 000 soldater, erövrade Galiléen och återtog Jerusalem. Bar Kochba flydde med sina trupper till bergen väster om Jerusalem, där han stupade.

Judarna var illa ute. En halv miljon dödades eller såldes som slavar, och många flydde utomlands. Judéen var tömt på judar och judendomen förbjöds. På Jerusalems ruiner byggde Hadrianus den hellenistiska staden Aelia Capitolina (hans släktnamn var Aelius) till sin egen och den kapitolinska treenighetens – Jupiter, Juno och Minerva – ära. En helgedom tillägnad Jupiter byggdes på Tempelberget. Statyer av romerska gudar restes i staden i avsiktlig provokation mot Gamla testamentets lag som säger "Du skall inte ha några andra gudar jämte mig".

Judar blev portförbjudna och en stor utländsk befolkning flyttade in. Murar byggdes – deras sträckning följs än i dag runt gamla Jerusalem. Namnet Aelia Capitolina användes fram till dess kristendomen blev officiell religion i det romerska imperiet på 300-talet.

Efter att Bar Kochba-upproret var kvävt år 135 skulle det dröja ända fram till 1900-talet innan judiska styrkor på nytt skulle strida för det palestinska territoriet.

Varifrån kom judarna? De armbågade sig in i historien sent. När egyptierna hade byggt sina pyramider och sumererna styrde ett imperium var de en liten grupp kringvandrande nomader i de norra delarna av den arabiska öknen. Berättelserna om det judiska folkets tidiga historia beskrivs utförligt i Gamla testamentet.

I Första Mosebok berättas hur patriarken Abrahams far, Terach, lämnade Ur i Kaldéen, i nuvarande södra Irak, för att utvandra till Kanaan. Ur var vid den här tiden en kosmopolitisk stad, viktig i Sumer, området kring floderna Eufrat och Tigris. Brittiska utgrävningar under 1900-talet visar att det fanns bebyggelse här redan på 5000-talet f Kr.

Bostadskvarter från gammal- och nybabylonisk tid har grävts fram. Bevarade kilskriftstexter från arkiv och bibliotek tyder på en högtstående kultur, där man tillbad månguden Nanna.

Varför Terach valde att lämna Ur vet vi inte, men enligt Bibeln kom familjen till Harran, som ligger strax norr om dagens gräns mellan Syrien och Turkiet. Här dog Terach i den aktningsvärda åldern av 205 år! Efter faderns död talade Herren till Abraham:

”Lämna ditt land, din släkt och ditt hem, och gå till det land som jag skall visa dig. Jag skall göra dig till ett stort folk, jag skall välsigna dig och göra ditt namn så stort att det skall brukas när man välsignar. Jag skall välsigna dem som välsignar dig, och den som smäddar dig skall jag förbanna. Och alla folk på jorden skall önska sig den välsignelse som du har fått.”

Varför Gud visade sådan välvilja mot honom framgår inte. När de kom fram till Kanaan fortsatte de in i landet, ända till den heliga platsen Shekem, till Orakelterebinten. På den tiden bodde kanaanéerna i landet. Herren uppenbarade sig för Abraham och sade: ”Åt dina ättlingar skall jag ge detta land.” Abraham byggde där ett altare åt Gud, som hade uppenbarat sig för honom.

Abraham blev sålunda lovad hela Kanaans land. Men det skulle dröja många år innan det blev verklighet. Först skulle hans ättlingar tillbringa fyrahundra år i Egypten. Herren slöt ett förbund med Abraham som gick ut på att han skulle bli fader till många folk. Hans ättlingar skulle ärva Kanaan som egendom för all framtid.

Tecknet på detta förbund var att alla pojkar skulle omskäras när de var åtta dagar gamla, en sedvänja som praktiseras än i dag av judar och muslimer.

Ett problem var dock att Abraham och hans hustru Sara inte kunde få barn. Att sakna en son som kunde ta över efter fadern var naturligtvis olyckligt. Abraham skaffade sig istället en son, Ismael, med den egyptiska slavflickan Hagar. Enligt tidens sed skulle Ismael som förstfödd ära allt, men hustrun Sara blev mirakulöst gravid och födde Isak vid fyllda 90 år. Abraham var då själv 100 år. Det förändrade saken. Isak räknas, enligt denna historia, som judarnas stamfader, medan Ismael räknas som arabernas stamfader. Redan här grundläggs alltså förutsättningarna för dagens konflikt. Isak var den som fick ära och hans ättlingars historia är judarnas historia. Religiösa sionister hävdar i dag rätten till landet Palestina med hänvisning till Guds förbund med Abraham.

Men finns det någon sanning i dessa berättelser? Är Abraham och de övriga patriarkerna i grunden historiska personer eller rent litterära gestalter? Vi kan tala om maximalister och minimalister när det gäller synen på Gamla Testamentets historicitet. Maximalisterna anser att Gamla Testamentet innehåller faktisk historia och att skrifterna tillkommit mellan 1200 f Kr och 100 f Kr.

Minimalisterna anser att det rör sig om folks myter om sig självt, att det historiska värdet är lågt och att skrifterna skrevs av lärda män i Jerusalem under århundradena före Kristus. Det egyptiska slaveriet, uttåget ur Egypten och ökenvandringen är myter. Arkeologiska fynd stöder inte Gamla Testamentets berättelse om erövringen av Kanaan – judarna var redan från början ett kananeiskt folk, anser man.

Oavsett sanningshalt kan man konstatera att dessa myter är så starka att de spelar en avgörande roll för hur människor än i dag tolkar sina liv.

Israel var enligt Gamla Testamentet en stormakt under kung David och hans son Salomo. Men stormaktstiden varade inte länge. Efter Salomos död 926 f Kr delades Israel i två riken efter en politisk strid om skatter och tvångsarbeten. Det norra behöll namnet Israel och det södra fick namnet Juda. Israel blev ett instabilt rike med många palatskupper och regentskiften. Juda blev stabilare med längre historia och ättlingar till David på tronen i Jerusalem. Men år 722 f Kr dukade Israel under för assyrierna och lite senare, 597 f Kr, erövrade den babyloniske kungen Nebukadnessar Juda. Eliten fördes bort till den babyloniska fångenskapen (som snarare var en exil). Från den här tiden anser de flesta forskare att vi befinner oss på fast historisk mark. Många anser att också det delade rikets historia är relativt

säker. Arkeologiska bevis från omgivande länder stöder den allmänna bild som Bibeln skildrar, även om vissa detaljer skiljer sig åt.

Stormakter varar inte för evigt, så inte heller Babylonien.

Riket erövrades 539 f Kr av den persiske kungen Kyros. Ediktet om judarnas deportation annullerades och de judar som ville kunde nu återvända till Palestina och Jerusalem. Men de var fortfarande under ockupation. Många satte sitt hopp till att en ledare från Davids kungasläkt skulle återställa det judiska folkets självständighet och storhet, en Messiasgestalt. Hoppet om Messias har inte dött ut under årtusendena.

Palestina drabbades också av Alexander den stores erövringar. Området kom under den makedonske krigsherrens kontroll 331 f Kr – han såg det enbart som en korridor till Egypten. Överallt grundade Alexander städer efter grekisk modell för att sprida grekisk kultur. Många judar helleniserades, men de troende stod emot. En senare regent, Antiochos Epifanes, som härskade 175–164 f Kr, ansåg att hela hans rike behövde en gemensam religion. Judendomen förbjöds.

Kulmen kom i december 167 f Kr, då Antiochos offrade grisar till Zeus på det judiska templets altare. Skymfen av det judiska var total. Altare restes i alla Judas städer där man skulle offra till "himplens herre".

Detta ledde till den mackabeiska revolten, ledd av Judas Mackabaios. Mackabéerna for omkring i landet och rev ner grekiska altaren och saboterade för fienden. De verkade oövervinnliga, och deras slutliga seger blev inledningen till en period med israeliskt oberoende. Åtta dagars firande började. Händelsen utgör grunden för den judiska högtiden hanukka, som enligt judisk tro visar hur Gud bevarade judendomen.

Den råhet som folket hade förbannat hos utländska ledare fick de nu uppleva från sina egna.

Maktstriderna var legio. Situationen blev till slut så katastrofal att man tvingades bjuda in nya utlänningar, romare, för att reda ut den. Därför kom Palestina under romersk ockupation år 63 f Kr.

Jerusalem är efter Mekka och Medina islams tredje heligaste stad. Anledningen är att de judiska profeterna, som är profeter också inom islam, verkade här. Jesus, störst efter Muhammed, predikade i den heliga staden; det var hit som Muhammed gjorde sin nattliga resa på det himmelska djuret Buraks rygg, en viktig händelse i islam. Ursprunget till

legenden är tunn, men traditionen har fyllt på med detaljer. En februaridag 638 red kalifen Omar, den andre efterträdaren till Muhammed, in i Jerusalem på en vit kamel, klädd i en sliten och smutsig mantel. Armén som följde honom var oborstad och råbarkad men disciplinen perfekt. Omar red direkt till Tempelplatsen, där Salomos tempel hade stått och varifrån hans vän Muhammed hade stigit upp till himmelen.

De muslimska erövrarna lämnade kyrkorna och de kristna ostörda. Judarna, som länge hade hindrats att bo i den heliga staden av de kristna bysantinska härskarna tilläts återvända. Den nattliga färden fick nu konkret betydelse. Muslimerna började bygga två moskéer på Tempelberget, Klippmoskén och al-Aqsa (den mest avlägsna) kring år 700.

Den åttkantiga Klippmoskén med sin guldkupol sägs ligga exakt på den plats från vilken Muhammed steg upp. Under moskén ligger en grotta med en spricka i berget som ska ha uppstått när profeten lämnade jorden.

De kristna kunde fritt besöka pilgrimsplatserna, men 969 e Kr fick den shiitiska fatimidiske kalifen av Egypten kontroll över staden. Den emotionellt instabile al Hakim beordrade förstörelse av de kristna platserna. När de turkiska seldjukerna 1071 ersatte de egyptiska herrarna skar de av pilgrimsvägarna. Mellanöstern blev ett kaos. Det var detta som utlöste korstågen. Jerusalem fick 1099 uppleva ett blodbad från korsfarararméns sida som är obeskrivligt. Korsfararna grundade kungadömet Jerusalem som varade till 1187, då den arabiske hjälten Saladin besegrade dem. (Saladin var kurd men på den här tiden var skillnaden inte så laddad som i dag). Muslimer och judar kunde återvända till Jerusalem.

År 1517 var det dags för osmanerna att erövra Palestina, vilket var till fördel för judarna som var förföljda runt om i Europa. De kunde flytta hit – det osmanska riket var tolerant mot oliktankande. Vid den tiden var Palestina dock bara en öken med knappt ettusen hushåll och en närmast obefintlig ekonomi. Men snart fick judiska invandrare landet att leva upp igen. Jerusalem, Gasa, Akko och Tiberias fick nytt liv. Mot slutet av 1700-talet kom ett större antal judar och mellan åren 1850 och 1880 bosatte sig mer än 20 000 judar i vad som då kallades Palestina. Under den första alijan (invandringen till Israel) mellan åren 1882 och 1903 kom 25 000 immigranter. Dessa grundade flera nya jordbrukarsamhällen.

Den som formulerade tanken på ett eget judiskt land var den ungersk-österrikiske journalisten Theodor Herzl, som räknas som den politiska sionismens fader. Som korrespondent för Wientidningen Neue Freie Presse i Paris bevakade Herzl 1894 Dreyfusaffären, som väckte enorm uppmärksamhet över hela Europa. Den franske officeren Dreyfus anklagades på antisemitiska grunder för landsförräderi. Herzl bevakade rättegången, och han var från första början övertygad om Dreyfus oskuld och satte in rättegången i ett större sammanhang. Hans slutsats var lika enkel som revolutionerande: judarna måste ha ett eget land och en egen regering. Han var inte säker på var denna stat skulle ligga. Argentina och Palestina, som tillhörde osmanska riket, var två alternativ. "Argentina är ett av världens bäst utrustade länder i fråga om naturliga rikedomar", skriver Herzl, "det är ofantligt till ytan, är glest befolkat och har tempererat klimat. Den argentinska republiken skulle ha stor fördel av att avträda ett territorium till oss."

Palestina, å andra sidan, var det israeliska folkets "oförgätliga historiska hemland". "Om sultanen gav oss Palestina, kunde vi i gengäld erbjuda oss att reda upp Turkiets tilltrasslade finanser ... Vi skulle bilda hedersvakt kring de heliga platserna och med vårt liv borga för uppfyllandet av denna plikt. Denna hedersvakt vore den stora symbolen för judefrågans lösning efter arton kvalfyllda århundraden."

Motståndet var hårt, också bland de egna. Miljoner judar hävdade att det var omöjligt att återupprätta en stat som hade förstörts 1800 år tidigare. Dessutom var Palestina långt ifrån någon behaglig plats att inrätta ett hemland på: det var ett fattigt, outvecklat och ogästvänligt hörn av det osmanska riket. De ultraortodoxa judarna hävdade dessutom att en judisk stat bara kunde upprättas av Messias.

Avgörande var att intressera sultanen i Istanbul. Det visade sig omöjligt. Efter att stora mutor hade betalats ut till hans ämbetsmän fick Theodor Herzl dock träffa honom. Men sultanen vägrade att ge officiellt tillstånd för sionisterna att bosätta sig i det Heliga Landet.

I Storbritannien vände sig utrikesminister Arthur James Balfour till Chaim Weizmann, en framstående kemist och ledande jude i England (senare Israels förste president) och hoppades kunna övertala honom om att acceptera ett judiskt land i Uganda.

Istället övertygade Weizmann Balfour om att Palestina var det enda möjliga alternativet. Det som definitivt avgjorde saken till Palestinas fördel var ett telegram till den brittiska regeringen från USA:s president

Woodrow Wilson, där han framförde sitt stöd för sionismen. Den 2 november 1917 skrev Balfour ett brev till lord Rothschild, en annan ledande judisk representant i Storbritannien: "Hans majestäts regering betraktar med välvilja upprättandet av ett nationalhem för det judiska folket i Palestina ..."

Balfourdeklarationen var född. Men ingen visste vad "nationalhem" betydde. Och "det judiska folket" var ingen juridiskt erkänd grupp någonstans. Det fanns inte ens ett land som hette "Palestina", bara ett distrikt i södra Syrien, som vid tiden för deklarationen fortfarande var osmanskt. Men efter att brittiska trupper under lord Allenby samma år besegrat turkarna i Palestina blev läget ett annat. 1920 godkände Nationernas Förbund Palestina som ett brittiskt mandat. Två år senare skrevs Balfourdeklarationen in i mandattexten. Den blev nu en del av den brittiska och internationella politiken.

De muslimska araberna, som ville bilda en egen arabisk stat, betraktade deklarationen som ett svek och fruktade att sionisterna skulle göra Palestina till en judisk stat. De pekade på att Palestinas befolkning till övervägande delen var muslimska araber – 1910 uppskattades antalet judar till knappt 15 procent av invånarna. Britternas linje var dock klar: de ville bilda en palestinsk stat, där judar och araber levde tillsammans. När detta visade sig omöjligt fortsatte de att styra själva. Våldet ökade både på arabisk och judisk sida. En hemlig judisk armé, Haganah ("Försvar"), bildades 1920. Fram till 1936 var armén inriktad på försvar men blev mer och mer aggressiv – med britternas goda minne.

Ytterligare en organisation bildades: Irgun Zvai Leumi (nationella militära organisationen). Irgun hävdade att britterna hade förrått den sionistiska idén.

Med den polske flyktingen Menachem Begin (premiärminister 1977–1983) i spetsen bekämpades britterna. En del av det brittiska högkvarteret på hotellet King David i Jerusalem sprängdes i luften. Åttio brittiska officerare och soldater dog, sjuttio sårades. Sporrade att vidta repressalier beordrade britterna bojkott av alla judiska butiker. Men detta splittrade inte den judiska enheten. Tvärtom, det stärkte judarnas motvilja mot det brittiska väldet.

Målmedvetenheten växte i takt med den ökande invandringen. Mellan åren 1922 och 1939 ökade den judiska befolkningen från 83 790 till 445 457 (30 procent av befolkningen). Tel Aviv blev en helt judisk stad med 150 000 invånare. Britternas villkor uttrycktes i en vitbok som publicerades i maj 1939. Den deklarerade att ingen delning av landet skulle ske. Inom tio år skulle en självständig palestinsk stat bildas. Under

den tiden borde judar och araber ta mer och mer del i administrationen. Den judiska invandringen skulle begränsas till 75 000 personer under de kommande fem åren. Efter det skulle ingen ytterligare invandring få ske utan arabernas tillåtelse. Förslaget förkastades av både judar och araber. Britterna tillämpade sin vitbok skoningslöst, också under andra världskriget. Trots att miljontals judar mördades i Europa fick inte mer än 1 500 personer i månaden tillstånd att komma till Palestina. Många invandrade därför illegalt.

Britterna insåg att de hade kommit till vägs ände. De kunde inte lösa Palestinafrågan. Saken överlämnades 1947 till FN. Generalförsamlingen hade då redan skapat en speciell kommission för Palestina som skulle presentera en lösning på problemet. När den anlände till området bojkottades den av araberna. Kommissionen kom fram till att enda lösningen var en delning av landet. Jerusalem skulle stå under FN:s förvaltning. Den 29 november 1947 godkände FN:s generalförsamling förslaget med vissa modifieringar.

De arabiska företrädarna sa nej. De judiska accepterade. FN-beslutet var en klar sionistisk seger. Den israeliska staten fick ett eget territorium. Det var visserligen mindre än vad företrädarna hade krävt men större än vad antalet judar i förhållande till araber motiverade.

Den 14 maj 1948 utropade David Ben Gurion staten Israels självständighet i Tel Avivs museum. Bakom honom hängde ett porträtt av Theodor Herzl. Samma natt anfölls den nyfödda staten Israel av sina grannar, fem arabiska arméer. I den första kommunikén förklarade arméernas ledare, sir John Glubb, med hederstiteln pascha, att striderna skulle vara över inom en vecka, och judarna utdrivna i havet. Men efter en månad av hårt judiskt motstånd på fem fronter var de arabiska arméerna utmattade. Efter två brutna vapenvilor begärde Egypten fred och de övriga arabstaterna följde efter, en efter en.

Ytterligare över femtio år har gått. Fem arabisk-israeliska krig och två blodiga intifador har utkämpats. Ännu är ingen fred i sikte.

Sören Wibeck är författare och journalist vid Sveriges Radio. Han har bland annat skrivit böckerna *Religionernas historia* (2003) och *Jesus – jude, rebell, Gud?* (Historiska Media).

Att läsa. *Det stora kriget – erövringen av Mellanöstern* (Norstedts 2007) av Robert Fisk; *Palestinakonflikten* (1994) av Sune Persson.

Palestina och grannarna

Ordet Palestina kommer från Palaistine, som användes av grekiska författare för att beskriva filistéernas land. Filistéerna ockuperade under 1100-talet f Kr en liten del av landet på södra kusten mellan dagens Tel Aviv och Jaffa. Under andra århundradet e Kr använde romarna begreppet »Syriska Palestina» för att beskriva södra delen av provinsen Syrien. Araberna har använt ordet åtminstone sen tidig arabisk era (600-tal).

Efter den romerska tiden har namnet inte haft officiell status förrän kring första världskriget när området blev ett brittiskt mandat.

De exakta gränserna för Palestina har varierat.

Som Palestina räknas i dag området mellan Medelhavet i väster, Jordanfloden och Döda havet i öster, Libanon i norr samt Aqabaviken i söder och Sinai i sydväst, det vill säga dagens Israel, Västbanken och Gazaremsan.

Fram till Israels bildande 1948 användes begreppet palestinier av judar och utlänningar för att beskriva invånarna i Palestina generellt.

Araberna i området har aldrig haft en egen stat. Men under de senaste tvåhundra åren har de utvecklat en palestinsk identitet. De började själva använda ordet palestinier runt sekelskiftet 1900 för att tydliggöra de nationalistiska strävandena. Även om de definierar sig som palestinier anser de sig också som en del av den större arabiska eller muslimska gemenskapen (en minoritet är kristna).

Sören Wibeck

Konflikten sedan 1948

- Den 14 maj 1948 utropas staten Israel av David Ben-Gurion, ledare för Israels arbetareparti. Han blir också Israels förste premiärminister och försvarsminister. I självständighetsförklaringen anges inga definitiva gränser för den nya staten.

Samma natt går angränsande arabstater: Syrien, Libanon, Irak, Egypten och Transjordanien till angrepp mot Israel. De palestinska araberna vill ha en odelad arabisk stat.

På våren 1949 är kriget slut. Arabarméerna har förlorat och Israel vunnit ytterligare

40 procent av palestinskt territorium. Över 700 000 palestinier tvingas på flykt. 1950 kommer en lag som gör det möjligt för judar att överta flyktingarnas egendom.

- I oktober 1956 anfaller Israel Egypten. Man har inlett ett samarbete

med Frankrike och Storbritannien för att återta Suezkanalen. FN tvingar länderna att backa.

- Den nybildade palestinska nationella befrielseörelsen al-Fatah utför sin första operation mot Israel 1964. Samma år tar arabstaterna initiativ till bildandet av PLO, Palestine Liberation Organization.
- Den stora segern i sexdagarskriget 1967 ger Israel kontroll över hela Palestina, samt Sinaihalvön och de syriska Golanbergen.

Det arabiska Jerusalem annekteras. Israels förluster är relativt små; de arabiska 8 500–15 000.

- 1969 proklamerar Egyptens president Nasser ett »utnötningskrig» mot Israel för att befria de ockuperade områdena. Konflikten avblåses året därpå genom amerikansk medling. Gerillaorganisationerna, främst al-Fatah, tar kontroll över PLO.
- 1973 gör Egypten och Syrien ett överraskningsanfall mot Israel i syfte att återerövra Sinai och Golan. Kriget kallas oktoberkriget och får betydelse för oljekrisen samma år. USA och Sovjetunionen kallar till fredskonferens i Genève i december.
- För första gången sedan staten Israels tillkomst arrangeras 1977 ett toppmöte mellan araber och israeler.

Hösten 1978 sluts två avtal mellan Israel och Egypten på den amerikanska presidentens lantställe, Camp David. Det slutgiltiga fredsfördraget undertecknas i mars 1979.

- Förhandlingarna om självstyre för Gaza och Västbanken avbryts 1982. Israel invaderar och ockuperar delar av Libanon, inklusive Beirut, efter att ha slagit ut PLO, som har sin bas i landet. Man utrymmer 1985, men behåller en säkerhetszon i söder. Nu har Israel buffertzoner åt alla håll.
- 1987 i december utbryter intifadan, en folklig resning, på Västbanken och i Gaza. Som en konsekvens utropar det palestinska nationalrådet staten Palestina i november 1988.

Självstyret upprättas 1994, och fungerar i dag som en semiautonom myndighet på Västbanken och Gaza.

Osloavtalet, från 1993, om palestinskt självstyre, var tänkt att lägga

grunden till en stat, men denna har ännu inte blivit verklighet.

- 2000 utbryter den andra intifadan. Palestinierna introducerar ett nytt vapen: självmordsbombarna. Israel svarar med vägspärrar, ockupation av städer och likvideringar. Man börjar också bygga en skyddsmur mot Västbanken.
-